

Eerste Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. mevrouw De Vries-Leggedoor
Postbus 20017
2500 EA DEN HAAG

Betreft: **Parlementaire behandeling Wetsvoorstel lerarenregister**

Utrecht/Woerden, 26 januari 2017

Geachte mevrouw De Vries-Leggedoor,

Op 14 februari a.s. behandelt de Eerste Kamer het Wetsvoorstel lerarenregister.¹ Ter voorbereiding op deze behandeling vragen wij uw aandacht voor onze gezamenlijke kanttekeningen bij het voorliggende wetsvoorstel.

In september 2016 jl. hebben wij ons in een gezamenlijke brief tot de Tweede Kamer gericht. In deze brief (bijgevoegd) hebben wij onze zorgen uitgesproken over zowel de governance van het lerarenregister als de verankering van het register in de schoolpraktijk. De antwoorden van de regering op de door de Eerste Kamerleden gestelde vragen over het wetsvoorstel hebben die zorgen niet kunnen wegnemen. De zorgpunten die wij nogmaals aan de Eerste Kamer willen voorleggen, hebben betrekking op het draagvlak onder leraren², de verankering van het register in de schoolpraktijk, de levering van gegevens voor het register en ten slotte het verbinden van arbeidsrechtelijke consequenties aan niet-herregistratie. Deze factoren vormen – in combinatie met het feit dat veel nog niet duidelijk is en wordt overgelaten aan lagere regelgeving – aanzienlijke risico's voor de uitvoerbaarheid van het wetsvoorstel.

Draagvlak onder leraren

Door diverse fracties zijn kritische vragen gesteld over het draagvlak voor het voorliggende wetsvoorstel. Draagvlak en enthousiasme van de beroepsgroep voor een lerarenregister zijn belangrijke basisvoorwaarden en dus essentieel om er een succes van te maken. In de antwoorden wordt niet alleen verondersteld dat de beroepsgroep – in de vorm van de Onderwijscoöperatie – die rol kan waarmaken; ook wordt verondersteld dat er onder leraren voldoende draagvlak is voor de start van een verplicht lerarenregister.

Deze maanden tekent zich echter een heel ander beeld af: uit gepreciseerde cijfers van het kabinet blijkt dat slechts 14% van de leraren zich vrijwillig heeft geregistreerd. Een petitie van Leraren in Actie tegen het register is inmiddels ruim 26.500 keer ondertekend. Het ontbreken van draagvlak en een overwegend negatief sentiment in het veld zorgen voor een groot risico voor de implementatie van het lerarenregister. Niet alleen voor leraren zelf, maar ook voor schoolbesturen, die de consequenties dragen van het in dienst hebben van niet-geregistreerde leraren.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2015-2016, 34 458, nr. 1 t/m 3.

² Met 'leraren' worden in deze brief ook de docenten in het mbo bedoeld.

Aansluiting wetsvoorstel bij de schoolcontext

Als gezamenlijke sectorraden pleiten wij voor inbedding van het registratieproces in de schoolcontext.

Onze leden staan positief tegenover een lerarenregister dat een systematisch bekwaamheidsonderhoud door leraren tot doel heeft. De beroepsgroep is eigenaar van en verantwoordelijk voor een dergelijk register. Tegelijk kan de meerwaarde van het register aanzienlijk groter zijn als het verbonden is aan school- en teamontwikkeling. Het wetsvoorstel sluit onvoldoende aan bij de verantwoordelijkheid van schoolbesturen voor goed onderwijs en personeelsbeleid. Met de huidige bepalingen en regels kunnen schoolbesturen in onze sectoren in onvoldoende mate een bijdrage leveren aan het slagen van het lerarenregister.

De afgelopen jaren hebben geleerd dat het niet vanzelfsprekend is dat het perspectief van leraren en schoolbesturen – en op landelijk niveau beroepsgroep en sectorraden – bij elkaar komen. Dat is een onderwerp waar meerdere fracties in uw Kamer terecht hun zorgen over hebben geuit. Wij zouden graag zien dat hier rekening mee wordt gehouden bij de inrichting van de implementatiefase en de monitoring van het lerarenregister. Wij denken daarbij aan de manier waarop in de eerste implementatiefase de betrokkenheid van en het draagvlak voor de registersystematiek onder besturen en scholen in po, vo en mbo wordt vergroot. Maar ook aan hoe de *checks and balances* bij de implementatie worden georganiseerd. Dat zijn noodzakelijke voorwaarden voor een zorgvuldige en gedragen invoering van het lerarenregister.

Gegevenslevering

Een belangrijk punt dat met de aansluiting op de schoolcontext verband houdt, betreft de levering van basisgegevens door besturen. Hoewel de regering hierover in de Memorie van Antwoord aangeeft dit zo eenvoudig mogelijk te willen maken, zijn er diverse aanwijzingen dat de voorgenomen gegevenslevering de administratieve lasten voor scholen sterk doet toenemen, bijvoorbeeld omdat het gegeven 'benoemingsgrondslag' nu niet systematisch door scholen wordt geadmistreerd. Deze zorgen worden gestaafd door de voorlopige conclusies van de impactanalyses die recentelijk in onze sectoren zijn uitgevoerd: die laten zien dat het onhaalbaar is om een volledige levering op 1 augustus 2017 gereed te hebben.

Scholen hebben voldoende tijd nodig om nieuw benodigde gegevens op een juiste manier te registreren in hun administratieve systemen. Bovendien is een goede informatievoorziening over het lerarenregister en gegevenslevering naar besturen en scholen toe noodzakelijk. Wij pleiten er dan ook voor om een eventuele invoeringsdatum op te schuiven tot ten minste 1 augustus 2018.

Arbeidsrechtelijke consequenties van niet-herregistratie

In zowel het wetsvoorstel zelf als in de antwoorden op de vragen van de Eerste Kamer stelt de regering dat het aan sociale partners is om afspraken te maken over de arbeidsrechtelijke gevolgen van niet-herregistratie. Wij maken ons grote zorgen over de juridische haalbaarheid hiervan. In onze eerdere brief aan de Tweede Kamer hebben wij daar ook al aandacht voor gevraagd.

Op basis van een nadere verkenning bestaat bij ons gereede twijfel over de stelling dat sociale partners een rechtspositioneel gevolg (in dezen ontslag) kunnen verbinden aan het niet voldoen aan de eisen van herregistratie. Het in het Burgerlijk Wetboek geregelde ontslagrecht, eveneens van toepassing op het bijzonder onderwijs, kent een limitatieve lijst van gronden waarop een arbeidsovereenkomst kan worden opgezegd dan wel ontbonden (artikel 7:669 lid 3 BW). 'Het niet herregistreren' is geen grond die in deze lijst voorkomt. Het gesloten karakter van het ontslagstelsel brengt met zich mee dat aan sociale partners wettelijk gezien niet de mogelijkheid toekomt om een grond anders dan genoemd in deze limitatieve lijst in een cao op te nemen, op basis waarvan de arbeidsovereenkomst kan worden opgezegd dan wel ontbonden.

Dit alles betekent dat een belangrijke pijler onder het wetsvoorstel – het arbeidsrechtelijk gevolg als consequentie van niet-herregistratie – niet door sociale partners kan worden vormgegeven, wat door de regering wel als belangrijk uitgangspunt wordt gezien. Wij pleiten daarom voor het uitvoeren van een juridische toets op dit punt, voordat de Eerste Kamer een besluit neemt over het wetsvoorstel.

Tot slot zijn wij zeer onaangenaam getroffen door de in de Nadere memorie van antwoord opgenomen veronderstelling dat schoolbesturen een niet-geregistreerde leraar in dienst kunnen houden door deze niet zelfstandig voor de klas te laten staan, of in te zetten voor (beleids)ondersteunende werkzaamheden. Niet alleen gaat een dergelijke maatregel het doel van het lerarenregister voorbij; het leidt eveneens tot hogere kosten voor scholen en meer werkdruk voor wel geregistreeerde leraren, die met minder collega's hetzelfde werk moeten blijven doen.

In het licht van bovenstaande kanttekeningen geven wij uw Kamer in overweging het wetsvoorstel niet aan te nemen, zonder dat de juiste randvoorwaarden die waarborgen dat de wet uitvoerbaar wordt, zijn geformuleerd en vastgesteld.

Wij voorzien u graag van een nadere toelichting op onze standpunten.

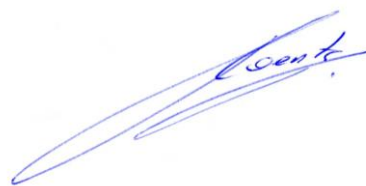
Hoogachtend,

Rinda den Besten
Voorzitter PO-Raad

Paul Rosenmöller
Voorzitter VO-raad

Ton Heerts
Voorzitter MBO Raad